

Marta CIESIELKA, Małgorzata NOWORYTA

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, Polska

Motywy podjęcia studiów na kierunku Edukacja Techniczno-Informatyczna w AGH

Wstęp

Wybór studiów oraz motywy, jakimi kieruje się młody człowiek dokonując go, są bardzo ważne. Wpływają one na efektywność przebiegu studiów oraz często decydują o przyszłej pracy. Studenci podejmują studia z różnych powodów, może to być zainteresowanie wybranym kierunkiem, atrakcyjność zawodu inżyniera, bliskość miejsca zamieszkania od uczelni, tradycje rodzinne oraz wiele, wiele innych.

Motywy dotyczące podjęcia studiów w Akademii Górniczo-Hutniczej (na różnych kierunkach studiów) badane były w latach 1970–1995 przez Katedrę Socjologii AGH pod kierunkiem prof. Juliana Bugła [Bugiel 1974, 1994, 1996; Pilecka 1996]. Na motywy wyboru miała wpływ sytuacja panująca na rynku pracy, zmiany ustrojowe (np. w 1989 r.), ale również atrakcyjność statusu inżyniera na przestrzeni lat i związane z tym zarobki.

Kierunek Edukacja Techniczno-Informatyczna jest stosunkowo młodym kierunkiem w AGH. Prowadzony jest na Wydziale Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej. W swoich treściach łączy wybrane zagadnienia z zakresu przedmiotów technicznych i informatycznych oraz przedmioty kształcenia pedagogicznego. Absolwenci tego kierunku kończąc studia zdobywają stopień inżyniera lub magistra inżyniera oraz uprawnienia pedagogiczne do nauczania przedmiotów technicznych i informatycznych.

1. Badania własne

Celem projektu było zbadanie motywów podjęcia przez młodzież studiów na kierunku Edukacja Techniczno-Informatyczna (ETI) w Akademii Górniczo-Hutniczej. Jako metodę badawczą zastosowano badanie ankietowe. Badaniami objęto studentów studiów stacjonarnych I stopnia ETI. Uzyskano 217 wypełnionych kwestionariuszy ankiety, co daje 61,12% badanej populacji.

Żyjemy obecnie w wieku informacji i informacja bardzo często determinuje nasze decyzje i zachowanie, stąd na uwagę zasługują źródła informacji, z jakich korzystali kandydaci na studia. Zdecydowana większość studentów (76%) przy wyborze uczelni korzystała z informacji zamieszczonych w Internecie. Kolej-

nym źródłem informacji były rozmowy z kolegami (40%) oraz materiały reklamowe (33%). Kolejne miejsca zajęły: wizyta na wybranej uczelni (24%), rozmowa ze studentami (21%), wpływ rodziców (14%), informacje przekazane przez szkołę średnią (10%) oraz media (6%). Podobne badania prowadzono wśród studentów kierunku ETI na Politechnice Lubelskiej [Malec 2011: 174] – tam również kandydaci najczęściej korzystali z Internetu, ale zdecydowanie rzadziej niż studenci AGH – tylko 36%. Zdecydowanie mniej osób korzystało z ulotek i innych materiałów reklamowych (10%) oraz z informacji uzyskanych w ramach dni otwartych uczelni (tylko 3%). Podobne wskazania uzyskano dla informacji uzyskanych od kolegów i znajomych (35%) oraz od rodziny (13%).

Badania (tabela 1) wykazały, że w większości przypadków studenci podjęli decyzje o studiach w AGH bezpośrednio przed zgłoszeniem na studia (51,7%). Drugą co do liczności grupą (25,26%) są decyzje podjęte jeszcze w klasie maturalnej. Jeśli chodzi o wybór kierunku studiów, zdecydowana większość respondentów podjęła decyzje o wyborze kierunku bezpośrednio przed zgłoszeniem na studia (81,9%). Studenci AGH w latach 1974 i 1995 decyzję wyboru studiów podejmowali najczęściej na początku roku w klasie maturalnej. Taka znacząca zmiana w procesie wyboru dalszego kierunku kształcenia związana jest ze zmianą organizacji egzaminu maturalnego i rekrutacji na studia. W poprzednich latach uczniowie szacowali swoje możliwości i w klasie maturalnej wybierali uczelnię i kierunek studiów, podejmując tym samym ryzyko niepowodzenia na egzaminach wstępnych. Obecnie uczniowie czekają na wyniki egzaminu dojrzałości i dopiero posiadając je, podejmują decyzję, gdzie z określoną liczbą punktów mogliby kontynuować naukę.

Tabela 1

Czas podjęcia decyzji o wyborze uczelni/kierunku studiów

Rodzaj odpowiedzi	AGH		ETI	
	1970	1995	2012	
	kierunku		uczelni	kierunku
– jeszcze w szkole średniej	17,40%	9,8%	23,03%	5,39%
– w klasie maturalnej	70,60%	55,8%	25,26%	12,68%
– bezpośrednio przed zgłoszeniem na studia	–	30,7%	51,70%	81,91%
– inne	14,0%	3,7%	–	–

Źródło: badania własne oraz J. Bugiel [1974: 12]; B. Pilecka [1996: 99].

Znacząca większość studentów ETI wybrała AGH ze względu na renomę uczelni (79,20%) – tabela 2. Drugim motywem przesądającym o wyborze uczelni była atrakcyjność zawodu inżyniera (54,43%). Na uwagę zasługuje też zdecydowanie większa liczba wskazań tego motywu w porównaniu z poprzed-

nimi latami, co może być spowodowane promocją w mediach zawodu inżyniera jako jednego z najbardziej atrakcyjnych na rynku pracy, przyszłościowego i gwarantującego dobrą pracę i zarobki. Wybierając uczelnię, studenci kierowali się również opinią otoczenia. Na uwagę zasługuje fakt, że opinia nauczycieli czy rodziców jest rzadko brana pod uwagę i wskazania przyjmują wartości zbliżone do badań z lat poprzednich. Natomiast opinia znajomych jest zaskakująco często (26,77%) brana pod uwagę, podczas gdy w latach poprzednich ten motyw studenci wskazywali bardzo rzadko (nawet 0,8%). Interesujący jest fakt, iż na ETI odnotowano zaledwie 15,70% studentów, którzy przy wyborze uczelni kierowali się zainteresowaniem wybranym kierunkiem, podczas gdy w poprzednich latach był to jeden z najważniejszych motywów wyboru uczelni (blisko 50%). Innymi motywami wyboru uczelni wskazywanymi przez studentów były oczekiwania wysokich zarobków (25,05%) i zbieg okoliczności (13,22%). Motywy te równie często wskazywane były przez studentów w poprzednich latach.

Tabela 2

Motywy wyboru uczelni

Rodzaj odpowiedzi	AGH		ETI
	1987/1988	1995/1996	2012
– renowacja uczelni	–	–	79,20%
– rodzaj ukończonej szkoły średniej	17,00%	20,5%	11,94%
– zainteresowanie wybranym kierunkiem	49,00%	45,20%	15,70%
– atrakcyjność zawodu inżyniera	28,50%	20,60%	54,43%
– oczekiwania wysokich zarobków	16,00%	29,60%	25,05%
– tradycje rodzinne	8,00%	7,30%	8,01%
– namowa rodziców	14,40%	6,40%	10,89%
– namowa nauczycieli	1,60%	1,70%	1,89%
– opinia znajomych	4,50%	0,80%	26,77%
– bliskość miejsca zamieszkania od uczelni	9,20%	7,60%	13,76%
– nie dostałem/-am/ się na inną uczelnię, a na AGH były wolne miejsca	–	16,60%	7,45%
– zbieg okoliczności	10,70%	18,90%	13,22%
– inne	–	–	2,42%

Źródło: badania własne oraz J. Bugiel [1996: 40].

Najważniejszym czynnikiem, który wymieniała młodzież jako decydujący o podjęciu danego kierunku studiów w AGH w latach 1970–1993, było zainteresowanie wybranym kierunkiem (47,2% w 1993 r.) – tabela 3. Na kierunku

Edukacja Techniczno-Informatyczna motyw ten deklaruje w AGH zaledwie 18,36%, podczas gdy na Politechnice Lubelskiej 40% [Malec 2011: 176]. Najczęściej pojawiającym się motywem, który wymieniała młodzież studiująca kierunek ETI w AGH był zbieg okoliczności (34,10%), wskazań takich nie odnotowano na Politechnice Lubelskiej (prawdopodobnie dlatego, że ankieta nie przewidywała takiej odpowiedzi). Tendencja wzrostowa ilości wskazań tego motywu jest zauważalna w poprzednich badaniach w AGH, co może budzić zdziwienie i niepokój. Podejmowanie studiów wyższych jedynie ze względu na przypadkowość w wyborze kierunku nie ma nic wspólnego z dojrzałą i świadomą decyzją, jakiej oczekuje się od dorosłej osoby. Przeprowadzone badania wskazują, że młodzież nie podejmuje studiów po to, by rozwinąć swoje zainteresowania (w 1970 r. – 58,9%, ETI – 18,36%), lecz by łatwo otrzymać dyplom wyższej uczelni (w 1970 r. – 7,7%, ETI – 23,23%).

Tabela 3

Motywy wyboru kierunku studiów w AGH i w Politechnice Lubelskiej (kierunek ETI)

Rodzaj odpowiedzi	AGH				Politech. Lubelska
	wszystkie kierunki			ETI	ETI
	1970	1984	1993	2012	2011
– przekonanie, że na ten kierunek łatwo się dostać	7,70%	11,40%	22,80%	23,23%	3%
– rodzaj ukończonej szkoły średniej	–	–	–	10,95%	–
– zainteresowanie wybranym kierunkiem	58,90%	42,60%	47,20%	18,36%	40%
– atrakcyjność zawodu inżyniera	–	–	–	34,00%	13%
– oczekiwania wysokich zarobków	20,20%	18,30%	19,70%	10,13%	–
– tradycje rodzinne	6,90%	7,00%	5,30%	1,93%	–
– namowa rodziców	6,50%	6,60%	11,5%	4,84%	7%
– namowa nauczycieli	2,60%	1,00%	1,50%	0,42%	
– opinia znajomych	6,70%	8,10%	7,10%	10,11%	7%
– bliskość miejsca zamieszkania od uczelni	5,1%	4,6%	9,3%	5,55%	–
– nie dostałem/am się na inny kierunek	–	–	–	17,28%	4%
– zbieg okoliczności	11,50%	13,20%	23,50%	34,10%	–
– inne	8,10%	7,70%	9,80%	4,37%	–

Źródło: badania własne oraz Bugiel [1993: 38]; M. Malec [2011: 176].

Podsumowanie

Zagadnienie pobudek, jakimi kieruje się młody człowiek przy wyborze uczelni, czy też kierunku, jest ważne z wielu względów. Na podstawie badań można stwierdzić, że w większości przypadków przyszli studenci decyzyję o wyborze uczelni i kierunku studiów podejmowali bezpośrednio przed zgłoszeniem na studia. Głównym motywem, dla którego wybierali studia w AGH była renowacja uczelni. Z kolei motywami, którymi najczęściej kierowali się studenci kierunku ETI, były zbieg okoliczności i atrakcyjność zawodu inżyniera. Pozytywnym aspektem jest fakt, że blisko 80% studentów jest w pełni zadowolona z wyboru studiów w Akademii Górniczo-Hutniczej.

Literatura

- Bugiel J., Haber L., Kosoń W. (1974), *Wybrane zagadnienia adaptacji studentów do środowiska uczelni technicznej*, Akademii Górniczo-Hutniczej im. S. Staszica, Kraków.
- Bugiel J., Haber L. (1994), *Kim są studenci uczelni technicznej*, Kraków.
- Bugiel J. (1996), *Psychospołeczne determinanty podjęcia studiów w uczelni technicznej* [w:] *Pierwszy rok studiów w uczelni technicznej*, red. J. Bugiel, Kraków.
- Malec M., Lis R., Barszcz M. (2011), *Źródła informacji o studiach na wydziale Podstaw Techniki Politechniki Lubelskiej i motywy ich podjęcia w percepcji studentów*, „Postępy Nauki i Techniki”, nr 10.
- Pilecka B. (1996), *Identyfikacja z wybranym kierunkiem studiów w opinii badanych* [w:] *Pierwszy rok studiów w uczelni technicznej*, red. J. Bugiel, Kraków.

Praca zrealizowana w ramach badań statutowych numer 11.11.110.158.

Streszczenie

W pracy przedstawiono wyniki badań motywów podjęcia studiów na kierunku Edukacja Techniczno-Informatyczna w AGH. Omówiono różne aspekty związane z wyborem studiów, zarówno czas podjęcia decyzji, wykorzystane źródła informacji, jak i motywy, jakimi kierowali się kandydaci wybierając uczelnię i kierunek studiów.

Słowa kluczowe: motywy wyboru studiów, Edukacja Techniczno-Informatyczna, źródła informacji o studiach.

Motives for undertaking studies on Education in Technology and Computer Science in AGH University of Science and Technology

Abstract

The results of the research on motives for undertaking studies on Education in Technology and Computer Science in AGH UST were presented at this article. Different aspects connected with choice of studies were discussed, among others time of making decision, used sources of information, motives by which candidates were guided choosing the university and field of study.

Key words: motives of choosing field of study, Education in Technology and Computer Science, sources of information about studies.